

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 2, 22 - 24
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 149 : 1 en 2**
4. **Lezing van de wet**
5. **Schuldbelijdenis door het zingen van Psalm 51 : 3 en 4**
6. **Genadeverklaring met aansluiten Zingen : Gezang 90 : 1 en 2**
7. **Gebed**
8. **Schriftlezing : Exodus 13 : 1 – 2, 11 – 15 en Lucas 2 : 21 - 40**
9. **Zingen : Gezang 51 : 1, 3 en 6**
10. **Tekst : Lucas 2 : 22 - 24**
11. **Prediking**
12. **Zingen : Gezang 79 : 2 en 3**
13. **Dankzegging en voorbede**
14. **Dienst van de offergaven**
15. **Slotzang : Lied 473 : 1, 3, 8 en 10**
16. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Als je in deze weken zo bezig bent met eerst de geboorte van Johannes en later met die van onze Heer Jezus Christus, dan roept bestudering van de tekst op sommige momenten meer vragen op dan antwoorden. Want er wordt zoveel niet vermeld. Neem bijvoorbeeld de besnijdenis van Johannes. Daar waren familieleden en mensen uit de buurt aanwezig. **[Vragen]** Maar als je dan kijkt bij de besnijdenis van de Here Jezus, dan lijkt het erop dat daar verder niemand bij was. Ja, als je naar Maria en Jozef kijkt, dan vraag je je op den duur af of die helemaal geen ouders hadden. Want die komen in het hele verhaal niet voor. Zouden die al alle vier al overleden zijn? Of zijn die niet op de hoogte gebracht? En dan noem ik alleen nog maar over de ouders. Eventuele broers en zussen, verdere familie, goede vrienden laat ik dan nog buiten beschouwing. **[Veel dingen niet]** Het wordt ons allemaal niet verteld door Lucas of een van de andere evangelisten. Als je ziet dat ze zulke dingen weglaten, dan maakt dat hetgeen de evangelisten dan wel vertellen wel heel belangrijk. Daar hebben ze echt een bepaalde bedoeling mee gehad.

Het beeld dat vanuit de verzen 21 tot en met 39 naar voren komt, is dat Jozef en Maria hun taak als ouders heel serieus hebben genomen. Wij vinden het misschien heel gewoon dat zij de ouders van de Heer waren, maar dat zal het voor hen zeker niet geweest zijn. Denken we ons dat maar eens in. Iedereen die voor het eerst ouder is geworden voelt naast vreugde ook een enorme verantwoordelijkheid. Want dat mooie, jonge leven is compleet van jou afhankelijk. Het kan zichzelf niet voeden, niet beschermen, niet verschonen. En je ziet dan ook vaak dat ouders bij het eerste kind niet alleen heel blij, maar ook behoorlijk gespannen zijn. Want ze willen niets verkeerd doen. **[Jozef en Maria]** En als je dan zo leest hoe Jozef en Maria als ouders bezig zijn, die moet je bij een beetje inlevingsvermogen toch iets van dankbaarheid en vreugde voelen. Want wat doen ze goed hun best. Ze doen alles volgens het boekje. Nee, ik moet het anders zeggen, ze doen alles naar de wet van Mozes. Ik bedien u dan ook het Woord van God onder het volgende thema:

[Thema] Jozef en Maria brengen Jezus onder de wet van God.

Ik beseft dat er broeders en zusters zijn die op deze feestdagen niet te veel bepaald worden bij onze zonden en tekortkomingen. Want dat zet toch een domper op de feestvreugde. Op zich begrijp ik die gevoeligheid ook wel en probeer ik daar ook wel enig-

zins rekening mee te houden. Maar u zult toch wel met me eens zijn dat het Woord van God mij niet veel ruimte geeft op dit punt. Want als je let op de omstandigheden waaronder de Heer geboren is, dan ontkom je niet aan de vraag, waarom de Zoon van God niet in een paleis is geboren, maar in een stal. Waarom Hij niet in een prachtige wieg werd gelegd, maar in een voerbak. Waarom Hij geen kleding droeg die bij een kleine prins passen, maar in doeken werd gewikkeld. Dan ontkom je ook niet aan de vraag waarom niet al de belangrijke mensen in Israël niet uitliepen om Hem te eren en te aanbidden. **[De gebeurtenissen]** Zoveel voor de hand liggende vragen die alleen maar te beantwoorden zijn vanuit het gegeven dat Christus naar de wereld is gekomen om voor onze zonden te betalen. Een betaling die Hij alleen kon doen door in onze plaats te lijden en te sterven. En ook de gebeurtenissen waar we in deze preek bij stilstaan krijgen hun ware betekenis als we zien dat de Zoon van God in de wereld is gekomen om voor onze zonden te betalen.

Wat Lucas in hoofdstuk 2 vanaf vers 21 tot 39 verteld is door Paulus in Galaten 4 vers 4 onder woorden gebracht. Eigenlijk kun je het hele Kerstevangelie wel samenvatten met wat Paulus in **[Galaten 4]** Galaten 4, 4-5 beschrijft. Want daar schrijft hij: ‘Maar toen de tijd gekomen was zond God zijn Zoon, geboren uit een vrouw en onderworpen aan de wet, maar gezonden om ons vrij te kopen van de wet opdat wij zijn kinderen zouden worden.’ De Zoon van God werd geboren onder de wet. Alsof Hij die nodig had. Alsof de wet niet in zijn hart geschreven stond. Alsof Hij een zondaar was als Hij.

Omdat het voor onze troost en geloof zo belangrijk is dat Christus werkelijk de gehoorzaamheid van de wet heeft volbracht, beschrijft Lucas de gebeurtenissen uit Lucas 2. In vers 21 de besnijdenis van de Heer. Die pijnlijke handeling waarbij Christus’ bloed vloeide. En vervolgens beschrijft hij hoe Jozef en Maria met Jezus naar de tempel in Jeruzalem gaan. Naar het huis van zijn Vader op deze aarde. **[Noodzaak reinigingsoffer]** Maar wie denkt dat Jezus zo wel binnen kan in het huis van zijn Vader, die heeft het mis. Onbegrijpelijk zou je zeggen. Want waarom zou dat niet kunnen? Er was toch helemaal niets mis met dit kind. Het was niet door een man verwerkt en deelde dus niet in de zondige menselijke natuur. Dit kind was toch uit God. Volkomen zuiver. Maar toch mocht Maria niet het tempelcomplex binnen. Eerst moest zij gereinigd worden. Lucas schrijft dat zij (meervoud) zich rein moesten laten verklaren. Strikt genomen is dat niet helemaal juist. Want alleen Maria was volgens de wet onrein. Want na de geboorte van

een zoon was een vrouw volgens de wet van Mozes veertig dagen onrein en na de geboorte van een dochter tachtig dagen (Leviticus 12). Toch spreekt Lucas over het rein laten verklaren van beide, omdat een zuigeling zo sterk met zijn moeder verbonden is, dat het er in de praktijk op neerkomt dat een kind niet eerder in het huis van God komt, dan nadat de moeder het reinigingsoffer heeft gebracht.

Eenmaal binnen in de tempel gingen ze Hem aan de HERE aanbieden. Opnieuw onder verwijzingen naar de wet van Mozes. Eigenlijk moet ik zeggen: onder verwijzing naar de wet van de HERE. Lucas gebruikt die aanduidingen door elkaar. De wet van Mozes is de wet van de HERE. Onder exegeten is verschil van mening over wat ze nu precies gingen doen bij dat aanbieden aan de HERE. In veel commentaren vindt je de verwijzing naar Exodus 13. **[Jezus aanbieden]** Waar de HERE voorschrijft dat de eerstgeboren zoon moet worden vrijgekocht. Dit vrijkopen hoefde niet in de tempel gebeuren, dan kon bij ieder Leviet in het land afgehandeld worden. Maar vrijkopen is toch iets anders dan ‘aan de HERE aanbieden’. Wel vinden we in vers 23 de verwijzing naar Exodus 13 in de zin dat ‘Elke eerstgeboren zoon aan de Heer moet worden toegewijd’. Daarmee wordt aangegeven dat het kind het eigendom is van de HERE en toegewijd is aan de dienst aan Hem. Maar dat gold niet alleen voor de eerstgeboren zoon maar ook voor het eerstgeboren veulen. Als je dat veulen niet aan de HERE wilde wijden, dan kon je het vrijkopen door een lam in plaats van het veulen te geven. Zo werd het veulen als het ware vrijgekocht uit de handen van de HERE. De HERE liet zijn eigendomsrecht dan niet langer gelden. Maar was dat nu ook nodig voor de Heer Jezus Christus? Moest Hij vrijgekocht worden uit de dienst aan de HERE? Dat lijkt me toch niet! Integendeel, zou ik zeggen. **[Jezus wijden aan God]** Want Jezus was juist geboren om zijn leven aan de HERE te wijden. Om als Hogepriester en Profeet en als Koning God te dienen. Het zou heel vreemd zijn als Jozef en Maria de HERE een offer aanboden om het kind vrij te kopen. Dit kind was aan de HERE gewijd, zoals Hanna elf eeuwen eerder haar zoon Samuël aan de HERE had gewijd. Het kind was niet geboren om zijn vader op te volgen in zijn timmermansbedrijf, maar om de HERE te dienen als de Christus, de Gezalfde van de wereld. Het aanbieden aan de HERE had dus tot doel het kind voor de troon van God te brengen en aan de Hem toe te wijden als zijn dienstknecht. Hier is het kind dat U ons hebt toevertrouwd om voor te zorgen. Maar het kind is van U en voor U.

Het offer van een koppel tortelduiven dat in vers 24 wordt genoemd is dan ook bedoeld als reinigingsoffer in verband met de onreinheid van Maria. Het is het offer dat de HERE had voorgeschreven voor arme mensen. En dat waren Jozef en Maria blijkbaar. Wat er op duidt dat de wijzen uit het oosten nog niet waren gekomen om Christus te aanbieden en kostbare geschenken aan te bieden.

Zo maakt Lucas ons duidelijk dat Jezus' ouders hun kind onder de wet van de HERE hadden gebracht. *[Jezus alsof zondig mens]* Ze waren met Hem omgegaan zoals de HERE dat had opgedragen. Hij werd behandeld alsof Hij net als al de andere kinderen in Israël een zondig kind was. Een kind in zonden ontvangen en geboren. Hoewel Hij dat feitelijk niet was. Maar het moest zo gebeuren. Hij moest die weg van vernedering en lijden gaan, omdat Hij één van ons was geworden vanwege onze zonden en onze schuld. En wat een heerlijke liefde moet Hij voor ons hebben om die weg van pijn en verdriet voor u en mij te gaan. En dat is toch het werkelijke feest van Kerst. Dat de komst van de Zoon van God alles anders maakt voor een wereld die verloren was in schuld en zonde. De komst van de Zoon van God in de wereld laat zien dat God zijn schepping niet opgeeft en overgeeft aan de duivel. Hij staat voor zijn werk. Zijn eer, zijn werk, staat op het spel en dat neemt niemand Hem af. Zelfs al kost Hem dat het leven van zijn eigen Zoon. Dat is onze vreugde, onze troost, onze rijkdom en onze toekomst.

Amen